

How to study Chumash- One book at a time - Shmot class #12

From Complaints to Covenants -Part one

From a '3 day journey' to a '6 week ordeal'

- All on the way to Mount Sinai...

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

INTRODUCTION

In last several classes, we focused on Moshe's mission to Bnei Yisrael- to ready them to take upon themselves the challenge of becoming God's nation.

We also saw how the 'korban Pesach' may have served as the first stage in this process - to basically set the stage for the first line of the 'Ten Commandments'!. In this week's shiur we trace the events that transpire from the time of the Exodus till Am Yisrael arrives at Har Sinai - suggest a reason for their thematic purpose.!

Intro - The purpose of the desert experience & the logical complaints

Note the Key events:

The Exodus - being expelled from Egypt/ (with great wealth)

Splitting of the Sea - a 'near death' experience

Mara - bitter water (becoming sweet)

'Palm Springs' - enjoying the 'good life'

The 'manna' experience - a famine experience

No water in Refidim - then hitting the rock for water

War with Amalek - another 'near death' experience

A. Review - God's commandment BEFORE the Plagues – to prepare:

Shmot 6:6-9 - In light of Yechezkel chapter 20

ה' וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי יְהוֹה,
בַּיּוֹם בָּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל, וְאָשָׂא יָדִי לְזָרַע בֵּית
יַעֲקֹב וְאָדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם; וְאָשָׂא
יָדִי לָהֶם לֵאמֹר, אֲנִי יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם.

5 and say unto them: Thus saith the Lord GOD: In the day when I chose Israel, and lifted up My hand unto the seed of the house of Jacob, and made Myself known unto them in the land of Egypt, when I lifted up My hand unto them saying: I am the LORD your God

וּ בַּיּוֹם הַהוּא, נִשְׂאֵתִי יָדִי לָהֶם,
לְהוֹצִיאֵם, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: אֶל-אֶרֶץ אֲשֶׁר-
תִּרְתִּי לָהֶם, זֵבֶת חֶלֶב וְדִבֶּשׁ--צָבִי הִיא,
לְכָל-הָאֲרָצוֹת.

6 in that day I lifted up My hand unto them, to bring them forth out of the land of Egypt into a land that I had sought out for them, flowing with milk and honey, which is the beauty of all lands;

ז וְאָמַר אֲלֵיהֶם, אִישׁ שְׁקֹוצֵי עֵינָיו
הַשְׁלִיכוּ, וּבִגְלוּלֵי מִצְרַיִם, אֶל-תִּטְמְאוּ:
אֲנִי, יְהוֹה אֱלֹהֵיכֶם.

7 and I said unto them: Cast ye away every man the detestable things of his eyes, and defile not yourselves with the idols of Egypt; I am the LORD your God.

ח וַיִּמְרוּ-בִּי, וְלֹא אָבוּ לִשְׁמָעַ אֵלַי--אִישׁ
 אֶת-שְׁקִוְצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ, וְאֶת-
 גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עָזְבוּ; וְאָמַר לִשְׁפָךְ חַמְתִּי
 עֲלֵיהֶם, לְכָלֹת אַפִּי בָהֶם, בְּתוֹךְ, אֶרֶץ
 מִצְרַיִם.

8 But they rebelled against Me, and would not hearken unto Me; they did not every man cast away the detestable things of their eyes, neither did they forsake the idols of Egypt; then I said I would pour out My fury upon them, to spend My anger upon them in the midst of the land of Egypt.

Shmot 6:2-9

ב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו: **אֲנִי יְהוָה:**
 ג וְאַרְא אֶל-אַבְרָהָם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יַעֲקֹב בָּאֵל שַׁדִּי -וּשְׁמִי יְהוָה לֹא נֹדַעְתִּי
 לָהֶם: **ד** וְגַם הַקְּמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ
 מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר-גָּרוּ בָּהּ: **ה** וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת-נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבֹדִים אִתָּם וְאָזְכֹּר אֶת-בְּרִיתִי:

ו לֵבָן **אָמַר לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל** **אֲנִי יְהוָה**

- וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֹלֹת מִצְרַיִם
- וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדָתָם
- וְגִאֲלֹתִי אֶתְכֶם בְּזִרְעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:
- וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם **וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים** וַיִּדְעֻם כִּי:
- אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֹלֹת מִצְרַיִם:
- וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם **אֶל-הָאָרֶץ**: אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת-יָדִי לָתֵת אֹתָהּ
 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה

אֲנִי יְהוָה:

ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן - אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל-מֹשֶׁה מִקְצֹר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה:

Review in light of this - the Korban Pesach and it's 'anti-Egyptian' rituals

B. Devarim 8:1-6 / Note how Moshe explains the purpose of desert exp

א כָּל-הַמִּצְוָה, אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצִוְךָ הַיּוֹם--
תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת: לְמַעַן תַּחְיִיו וְרַבִּיתֶם,
וּבְאַתֶּם וִירְשִׁתֶּם אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע
יְהוָה, לְאַבְתִּיכֶם.

1 All the commandment which I command thee this day shall ye observe to do, that ye may live, and multiply, and go in and possess the land which the LORD swore unto your fathers.

ב וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדֶּרֶךְ, אֲשֶׁר
הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים
שָׁנָה--בְּמִדְבָּר: לְמַעַן עֲנִתְךָ
לְנִסְתֶּךָ, לָדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְךָ
הִתְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו--אִם-לֹא.

2 And thou shalt remember all the way which the LORD thy God hath led thee these forty years in the wilderness, that He might afflict thee, to prove thee, to know what was in thy heart, whether thou wouldest keep His commandments, or no.

ג וַיַּעֲנֶךָ, וַיִּרְעַבְךָ, וַיֹּאכֶלְךָ אֶת-הַמָּן אֲשֶׁר
לֹא-יָדַעְתָּ, וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ: לְמַעַן
הוֹדִיעְךָ, כִּי לֹא עַל-הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחְיֶה
הָאָדָם--כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-יְהוָה, יַחְיֶה
הָאָדָם.

3 And He afflicted thee, and suffered thee to hunger, and fed thee with manna, which thou knewest not, neither did thy fathers know; that He might make thee know that man doth not live by bread only, but by every thing that proceedeth out of the mouth of the LORD doth man live.

ד שְׁמֹלְתְךָ לֹא בָלְתָה, מַעְלִיךָ, וְרִגְלְךָ, לֹא
בָצָקָה--זֶה, אַרְבָּעִים שָׁנָה.

4 Thy raiment waxed not old upon thee, neither did thy foot swell, these forty years.

ה וַיַּדְעֶתָ, עִם-לִבְּךָ: כִּי, כַּאֲשֶׁר יִיָּסֵר
אִישׁ אֶת-בְּנוֹ, יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, מִיָּסָרְךָ.

5 And thou shalt consider in thy heart, that, as a man chasteneth his son, so the LORD thy God chasteneth thee

C. First major complaint -immediately before the splitting of the sea

י וּפָרַעַה, הַקָּרִיב; וַיִּשְׂאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-
עֵינֵיהֶם וַהֲנִה מִצְרַיִם נֹסַע אַחֲרֵיהֶם, וַיִּירָאוּ
מְאֹד, וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֶל-יְהוָה.

10 And when Pharaoh drew nigh, the children of Israel lifted up their eyes, and, behold, the Egyptians were marching after them; and they were sore afraid; and the children of Israel cried out unto the LORD.

יא וַיֹּאמְרוּ, אֶל-מֹשֶׁה, הַמִּבְּלִי אִין-קִבְרִים
בְּמִצְרַיִם, לְקַחְתָּנוּ לָמוֹת בְּמִדְבָּר: מַה-זֹּאת
עָשִׂיתָ לָנוּ, לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם.

11 And they said unto Moses: 'Because there were no graves in Egypt, hast thou taken us away to die in the wilderness? wherefore hast thou dealt thus with us, to bring us forth out of Egypt?

יב הֲלֹא-זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם
לֵאמֹר, חֲדַל מִמֶּנּוּ, וְנַעֲבֹדָה אֶת-מִצְרַיִם: כִּי
טוֹב לָנוּ עֲבַד אֶת-מִצְרַיִם, מִמָּתְנוּ בְּמִדְבָּר.

12 Is not this the word that we spoke unto thee in Egypt, saying: Let us alone, that we may serve the Egyptians? For it were better for us to serve the Egyptians, than that we should die in the wilderness.'

יג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם, אַל-תִּירְאוּ--הִתִּיצְבוּ וְרִאוּ אֶת-יְשׁוּעַת יְהוָה, אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם: כִּי, אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת-מִצְרַיִם הַיּוֹם--לֹא תִסְפוּ לִרְאֹתָם עוֹד, עַד-עוֹלָם.

13 And Moses said unto the people: 'Fear ye not, stand still, and see the salvation of the LORD, which He will work for you to-day; for whereas ye have seen the Egyptians to-day, ye shall see them again no more for ever.

יד יְהוָה, יִלָּחֶם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן. {פ}

14 The LORD will fight for you, and ye shall hold your peace.' {P}

ל וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא, אֶת-יִשְׂרָאֵל--מִיַּד מִצְרַיִם; וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-מִצְרַיִם, מֵת עַל-שַׁפַּת הַיָּם.

30 Thus the LORD saved Israel that day out of the hand of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead upon the sea-shore.

לא וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-הַגָּדְלָה, אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם, וַיִּירְאוּ הָעָם, אֶת-יְהוָה; וַיֹּאמִינוּ, בִּיהוָה, וּבִמֹּשֶׁה, עַבְדּוֹ.

31 And Israel saw the great work which the LORD did upon the Egyptians, and the people feared the LORD; and they believed in the LORD, and in His servant Moses. {P}

D. Mara the complaint in Shmot chapter 15

כב וַיֵּסַע מֹשֶׁה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִיַּם-סוּף, וַיֵּצְאוּ אֶל-מִדְבַּר-שׁוּר; וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת-יָמִים בְּמִדְבָּר, וְלֹא-מָצְאוּ מַיִם.

22 And Moses led Israel onward from the Red Sea, and they went out into the wilderness of Shur; and they went three days in the wilderness, and found no water.

כג וַיָּבֹאוּ מֶרְתָּה--וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מִיַּם מֶרְתָּה, כִּי מָרִים הֵם; עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמָהּ, מֶרְתָּה.

23 And when they came to Marah, they could not drink of the waters of Marah, for they were bitter. Therefore the name of it was called Marah.

כד וַיִּלְנוּ הָעָם עַל-מֹשֶׁה לֵאמֹר, מַה-נִּשְׁתָּה.

24 And the people murmured against Moses, saying: 'What shall we drink?'

כה וַיִּצְעַק אֶל-יְהוָה, וַיֹּרְהוּ יְהוָה עֵץ, וַיִּשְׁלַךְ אֶל-הַמַּיִם, וַיִּמָּתְקוּ הַמַּיִם; שָׁם שָׁם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט, וְשָׁם נִסָּהוּ.

25 And he cried unto the LORD; and the LORD showed him a tree, and he cast it into the waters, and the waters were made sweet. There He made for them a statute and an ordinance, and there He proved them;

כו וַיֹּאמֶר אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינֶיךָ תַעֲשֶׂה, וְהִאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו, וּשְׁמַרְתָּ כָּל-חֻקֵּי--כָּל-הַמִּחְלָה אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם, לֹא-אֲשִׁים עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי יְהוָה, רַפָּאֵךְ. {ס}

26 and He said: 'If thou wilt diligently hearken to the voice of the LORD thy God, and wilt do that which is right in His eyes, and wilt give ear to His commandments, and keep all His statutes, I will put none of the diseases upon thee, which I have put upon the Egyptians; for I am the LORD that healeth thee.' {S}

כז וַיָּבֹאוּ אֵילִמָּה--וְשָׁם שְׁתֵּים עָשָׂר
עֵינַת מַיִם, וְשִׁבְעִים תְּמָרִים ; וַיַּחֲנוּ-
שָׁם, עַל-הַמַּיִם.

27 And they came to Elim, where were twelve
springs of water, and three score and ten
palm-trees; and they encamped there by the
waters.

E. the Manna - chapter 16

א וַיִּסְעוּ, מֵאֵילָם, וַיָּבֹאוּ כָּל-עֵדַת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל אֶל-מִדְבַּר-סִין, אֲשֶׁר בֵּין-
אֵילָם וּבֵין סִינִי--בְּחַמְשָׁה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.

1 And they took their journey from Elim, and
all the congregation of the children of Israel
came unto the wilderness of Sin, which is
between Elim and Sinai, on the fifteenth day of
the second month after their departing out of
the land of Egypt.

ב וַיָּלֹנוּ כָּל-עֵדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, עַל-
מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן--בְּמִדְבָּר.

2 And the whole congregation of the children
of Israel murmured against Moses and against
Aaron in the wilderness;

ג וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִי-יִתֵּן
מוֹתָנוּ בְּיַד-יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם,
בְּשִׁבְתָּנוּ עַל-סִיר הַבָּשָׂר, בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם
לְשִׁבְעָה: כִּי-הוֹצֵאתָם אֹתָנוּ אֶל-
הַמִּדְבָּר הַזֶּה, לְהָמִית אֶת-כָּל-הַקָּהָל
הַזֶּה בָּרָעַב. {ס}

3 and the children of Israel said unto them:
'Would that we had died by the hand of the
LORD in the land of Egypt, when we sat by the
flesh-pots, when we did eat bread to the full;
for ye have brought us forth into this
wilderness, to kill this whole assembly with
hunger.' {S}

ד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, הִנְנִי
מִמָּטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם; וַיֵּצֵא
הָעָם וּלְקָטוּ דָּבָר-יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְמַעַן
אֲנִסְנוּ הָיִלָּךְ בְּתוֹרָתִי אִם-
לֹא.

4 Then said the LORD unto Moses: 'Behold, I
will cause to rain bread from heaven for you;
and the people shall go out and gather a day's
portion every day, that I may prove them,
whether they will walk in My law, or not.

ה וְהָיָה בַּיּוֹם הַשֵּׁשִׁי, וְהָכִינוּ אֶת
אֲשֶׁר-יָבִיאוּ; וְהָיָה מִשְׁנֵה, עַל אֲשֶׁר-
יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם.

5 And it shall come to pass on the sixth day that
they shall prepare that which they bring in, and
it shall be twice as much as they gather daily.'

ו וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אֶל-כָּל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: עֲרֹב--וַיִּדְעֻתָם, כִּי יְהוָה
הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם.

6 And Moses and Aaron said unto all the
children of Israel: 'At even, then ye shall know
that the LORD hath brought you out from the
land of Egypt;

ז וּבֹקֶר, וּרְאִיתֶם אֶת-כְּבוֹד יְהוָה,
בְּשִׁמְעוֹ אֶת-תְּלַנְתִּיכֶם, עַל-יְהוָה;
וְנָחֲנוּ מָה, כִּי תִלּוֹנוּ (תִּלְיִנוּ) עָלֵינוּ.

7 and in the morning, then ye shall see
the glory of the LORD; for that He
hath heard your murmurings against
the LORD; and what are we, that ye
murmur against us?'

The test of the manna experience and its purpose

טז זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה, לִקְטוֹ מִמֶּנּוּ,
אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ: **עֹמֶר לַגִּלְגָּלִית**, מִסֵּפֶר
נַפְשֵׁיכֶם--
אִישׁ לְאִשֶּׁר בְּאֹהֶלוֹ, תִקְחוּ.

16 This is the thing which the LORD hath commanded: Gather ye of it every man according to his eating; an omer a head, according to the number of your persons, shall ye take it, every man for them that are in his tent.'

יז וַיַּעֲשׂוּ-כֵן, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וַיִּלְקְטוּ, הַמְרֻבָּה
וְהַמִּמְעִיט.

17 And the children of Israel did so, and gathered some more, some less.

יח וַיִּמְדוּ בְּעֹמֶר--וְלֹא הָעֲדִיף הַמְרֻבָּה,
וְהַמִּמְעִיט לֹא הִחְסִיר:
אִישׁ לְפִי-אָכְלוֹ, לָקְטוֹ.

18 And when they did mete it with an omer, he that gathered much had nothing over, and he that gathered little had no lack; they gathered every man according to his eating.

יט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֲלֵהֶם: אִישׁ, אֶל-יוֹתֵר
מִמֶּנּוּ עַד-בֹּקֶר.

19 And Moses said unto them: 'Let no man leave of it till the morning.'

כ וְלֹא-שָׁמְעוּ אֶל-מֹשֶׁה, וַיּוֹתֵרוּ אֲנָשִׁים
מִמֶּנּוּ עַד-בֹּקֶר, וַיְרֹם תוֹלָעִים, וַיִּבָּאֵשׁ;
וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם, מֹשֶׁה.

20 Notwithstanding they hearkened not unto Moses; but some of them left of it until the morning, and it bred worms, and rotted; and Moses was wroth with them.

כא וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר, אִישׁ כְּפִי
אָכְלוֹ; וַיֶּחַם הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּמָּס.

21 And they gathered it morning by morning, every man according to his eating; and as the sun waxed hot, it melted.

כב וַיְהִי בַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי, לִקְטוֹ לֶחֶם מִשָּׁנָה--
שְ�נֵי הָעֹמֶר, לְאֶחָד; וַיָּבֹאוּ כָּל-נְשֵׂאֵי הָעֵדָה,
וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה.

22 And it came to pass that on the sixth day they gathered twice as much bread, two omers for each one; and all the rulers of the congregation came and told Moses.

כג וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה--
שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לַיהוָה, מָחָר: אֵת אֲשֶׁר-
תֹּאפוּ אָפוּ, וְאֵת אֲשֶׁר-תִּבְשְׁלוּ בִשְׁלוּ, וְאֵת
כָּל-הָעֵדָף, הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד-הַבֹּקֶר.

23 And he said unto them: 'This is that which the LORD hath spoken: To-morrow is a solemn rest, a holy sabbath unto the LORD. Bake that which ye will bake, and seethe that which ye will seethe; and all that remaineth over lay up for you to be kept until the morning.'

כד וַיִּנְיחוּ אֹתוֹ עַד-הַבֹּקֶר, כַּאֲשֶׁר צִוָּה
מֹשֶׁה; וְלֹא הִבָּאִישׁ, וְרָמָה לֹא-הָיְתָה בוֹ.

24 And they laid it up till the morning, as Moses bade; and it did not rot, neither was there any worm therein.

כה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם, כִּי-שַׁבַּת
הַיּוֹם לַיהוָה: לֹא תִמְצְאוּהוּ בַשָּׂדֶה.

25 And Moses said: 'Eat that to-day; for to-day is a sabbath unto the LORD; to-day ye shall not find it in the field.'

כו שֵׁשֶׁת יָמִים, תִּלְקֹטְהוּ; וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שַׁבָּת, לֹא יִהְיֶה-בּוֹ.

26 Six days ye shall gather it; but on the seventh day is the sabbath, in it there shall be none.'

כז וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, יֵצְאוּ מִן-הָעַם
לִלְקֹט; וְלֹא, מָצְאוּ. {ס}

27 And it came to pass on the seventh day, that there went out some of the people to gather, and they found none. {S}

כח וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה: עַד-אַנָּה,
מֵאַנְתָּם, לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי, וְתוֹרֹתַי.

28 And the LORD said unto Moses: 'How long refuse ye to keep My commandments and My laws?

כט רְאוּ, כִּי-יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת--עַל-כֵּן
הוּא נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי, לֶחֶם יוֹמִים;
שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ, אֶל-יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ--
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

29 See that the LORD hath given you the sabbath; therefore He giveth you on the sixth day the bread of two days; abide ye every man in his place, let no man go out of his place on the seventh day.'

ל וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם, בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

30 So the people rested on the seventh day.

לא וַיִּקְרְאוּ בֵּית-יִשְׂרָאֵל אֶת-שְׁמוֹ, מָן;
וְהוּא, כְּזֶרַע גֹּד לֶבֶן, וְטַעְמוֹ, כְּצַפִּיחַת בַּדְּבָשׁ.

31 And the house of Israel called the name thereof Manna; and it was like coriander seed, white; and the taste of it was like wafers made with honey.

לב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה--
מִלֹּא הֶעֱמַר מִמֶּנּוּ, לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם: לְמַעַן
יֵרְאוּ אֶת-הֶלֶחֶם, אֲשֶׁר הָאֵלֶּלֶתִי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר,
בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם, מִמִּצְרָיִם.

32 And Moses said: 'This is the thing which the LORD hath commanded: Let an omerful of it be kept throughout your generations; that they may see the bread wherewith I fed you in the wilderness, when I brought you forth from the land of Egypt.'

לג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן, קַח צִנְצֻנֹת אַחַת,
וְתֵן-שָׁמָּה מִלֹּא-הֶעֱמַר, מִן; וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לִפְנֵי
יְהוָה, לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם.

33 And Moses said unto Aaron: 'Take a jar, and put an omerful of manna therein, and lay it up before the LORD, to be kept throughout your generations.'

E. Review the key points re: the manna

1. If someone asks what does 'omer' mean?

i.e. translation from Hebrew to English

What would you answer? Also, if someone asks you -

2. Where in the Torah do we find the word "omer" How often?

Do we find it later on in Tanach, if so, where?

Is the word used in modern Hebrew?

Classic answers:

- a. A dry measure
- b. the name of a "korban"
- c. barley
- d. a sheaf of grain (barely or wheat)
- e. a bundle !

We begin our study with the FIRST mention of 'omer' in the Torah-

To our surprise - In the story of the MANNA in Shmot chapter 16

1. A test to prepare the nation for Matan Torah / Shmot 16:4

שמות פרק טז ד וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם
מִן-הַשָּׁמַיִם; וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקָטוּ דְבַר-יוֹם בְּיוֹמוֹ, לִמְעַן אֲנִסְנוּ
הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אִם-לֹא. ה וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי....

2. Taking as much as one 'needs', but not on shabbat / 16:16-20

טז זֶה הַדְּבָר, אֲשֶׁר צִוָּה ה', לְקָטוּ מִמֶּנּוּ, אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ: עֹמֶר
לִגְלֻגְלֹת, מִסֵּפֶר נַפְשֹׁתֵיכֶם--אִישׁ לֶאֱשֶׁר בְּאֹהָלוֹ, תִּקְחוּ. יז וַיַּעֲשׂוּ-כֵן,
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וַיִּלְקְטוּ, הַמְרֵבָה וְהַמְמַעִיט. יח וַיִּמְדּוּ בְּעֹמֶר--וְלֹא הָעֲדִיף
הַמְרֵבָה, וְהַמְמַעִיט לֹא הִחְסִיר: אִישׁ לְפִי-אֲכָלוֹ, לְקָטוּ....

3. An 'omer' of the manna - next to the "luchot ha'brit" /16:33-34

לג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן, קַח צִנְצֻנֹת אַחַת, וְתֵן-שָׁמָּה מִלֵּא-הָעֹמֶר, מִן;
וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לִפְנֵי ה', לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם ...

4. How much an 'omer' weighs; / 16:36

לו וְהָעֹמֶר, עֶשְׂרִית הָאִיפָה הוּא.

5. The 2nd mention of the "omer" -Counting from Pesach to Shavuot -

Vayikra chapter 23:9-22

ויקרא פרק כג ט וַיִּדְבֹּר ה', אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. י דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם, כִּי-תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם, וּקְצִרְתֶּם אֶת-קְצִירָהּ--
וְהִבֵּאתֶם אֶת-עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם, אֶל-הַכֹּהֵן. יא וְהִנִּיף אֶת-הָעֹמֶר
לִפְנֵי ה', לְרִצְצֻנְכֶם; מִמַּחֲרַת, הַשַּׁבָּת, יִנִּיפְנּוּ ... טז וּסְפַרְתֶּם לָכֶם,
מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם, אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפָה..

כא וקראתם בעצם היום הזה, מקרא-קדש יהיה לכם--כל-מלאכת
עבודה, לא תעשו: **חקת עולם בכל-מושבותיכם, לדורתיכם.**

כב ובקצרכם את-קציר ארצכם:

• לא-תכלה פאת שדך בקצרך,

• ולקט קצריך, לא תלקט;

• לעני ולגר תעזב אתם, **אני ה' אלהיכם.**

6. Remembering to forget the 'omer' / Devarim 24:19

יט כי תקצר קצריך בשדך **ושכחת עמר בשדך,**
לא תשוב לקחתו--**לגר ליתום ולאלמנה, יהיה:**
למען יברכך ה' אלהיך, בכל מעשה ידיך.

7. The word "omer" in Megillat Rut- 2:5-15 /what the poor collect

ה ויאמר בעז לנערו, הנצב על-הקוצרים: למי, הנערה הזאת. ו. ויען,
הנער הנצב על-הקוצרים--ויאמר: נערה מואבית היא, השבה עם-
נעמי משדי מואב. ז. ותאמר, **אלקטה-נא ואספתי בעמרים,**
אחרי, הקוצרים טו ותקם, ללקט; ויצו בעז את-נעריו לאמר, גם
בין העמרים תלקט--ולא תכלימוה.

F. How & why to celebrate Shavuot, according to Devarim 16:9-12

ט שבועה שבעת, תספר-לך: מהחל חרמש, בקמה, תחל לספר, שבועה
שבועות. י. ועשית חג שבועות, ליהוה אלהיך ... יא ושמחת לפני ה' אלהיך,
אתה ובנך ובתך **ועבדך ואמתך, והלוי אשר בשעריך, והגר והיתום והאלמנה**
אשר בקרבך--במקום, אשר יבחר ה' אלהיך, לשכן שמו, שם
יב וזכרת, כי-עבד היית במצרים...

G. Reason for 'manna' according to Moshe Rabeinu in Devarim 8:1-5

ב וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדֶּרֶךְ, אֲשֶׁר הוֹלִיכָךָ ה' אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה--בְּמִדְבָּר: לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסְתָּךְ, לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ הִתְשֹׁמֵר מִצּוֹתָיו-אִם לֹא. ג וַיַּעֲנֶךָ, וַיִּרְעַבְךָ, וַיֹּאכְלֶךָ אֶת הַמָּן אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ, וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ: לְמַעַן הוֹדִיעָךָ, כִּי לֹא עַל-הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם.. ה וַיִּדְעָתָּ, עַם-לִבְבְּךָ: כִּי, כַּאֲשֶׁר יִיָּסֵר אִישׁ אֶת-בְּנוֹ, ה' אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרֶךָ.

H. The mitzvah of Hakhel in Devarim 31:10

/ to relive Matan Torah

ל"א י וַיִּצְו מֹשֶׁה, אוֹתָם לֵאמֹר: מִקֵּץ שִׁבְעַ שָׁנִים, בְּמַעַד שָׁנַת הַשְּׁמִטָּה--בְּחַג הַסֻּכּוֹת.

. יב הִקְהֵל אֶת-הָעָם, הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף, וְגֵרְךָ, אֲשֶׁר

בְּשַׁעְרֶיךָ--לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִלְמְדוּ, וַיֵּרְאוּ אֶת-ה'

אֱלֹהֵיכֶם, וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת, אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת... .

The shemitta cycle in Vayikra 25:1-6 - Preparation for Hakhel:

וַיִּקְרָא פֶּרֶק כה א וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה, בְּהַר סִינַי לֵאמֹר....

ג שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ... ד וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת, שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן

יְהִיָּה לָאָרֶץ--שַׁבַּת, לַיהוָה: שָׂדֶךָ לֹא תִזְרַע, וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמַר..

ו וְהִיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם, לְאָכְלָה--לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמָּתְךָ

וְלַשְׁכִּירְךָ וּלְתוֹשֵׁבְךָ...

**F. The lack of water and final complaint before Har Sinai - to get to Har Sinai-
The crisis at Refidim -Shmot chapter 17**

א וַיִּסְעוּ כָּל-עֵדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּדְבַּר-סִין, לְמַסְעֵיהֶם--עַל-פִּי יְהוָה; וַיַּחֲנוּ, בְּרִפְדִּים, וַאֲיֵן מַיִם, לְשׁוֹתֵת הָעָם.

1 And all the congregation of the children of Israel journeyed from the wilderness of Sin, by their stages, according to the commandment of the LORD, and encamped in Rephidim; and there was no water for the people to drink.

ב וַיָּרֹב הָעָם, עִם-מֹשֶׁה, וַיֹּאמְרוּ, תָּנוּ-לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה; וַיֹּאמֶר לָהֶם, מֹשֶׁה, מַה-תִּרְיבֹּן עִמָּדִי,

2 Wherefore the people strove with Moses, and said: 'Give us water that we may drink.' And Moses said unto them: 'Why strive ye with me? wherefore do ye try the LORD?'

מַה-תִּנְסֹן אֶת-יְהוָה.

ג וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לַמַּיִם, וַיִּלְּנוּ הָעָם עַל-מֹשֶׁה; וַיֹּאמֶר, לָמָּה זֶה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם, לָהֶמְכִּית אֹתִי וְאֶת-בְּנֵי וְאֶת-מִקְנִי, בַּצָּמָא.

3 And the people thirsted there for water; and the people murmured against Moses, and said: 'Wherefore hast thou brought us up out of Egypt, to kill us and our children and our cattle with thirst?'

ד וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה לֵאמֹר, מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה; עוֹד מַעַט, וְסִקְלֵנִי.

4 And Moses cried unto the LORD, saying: 'What shall I do unto this people? they are almost ready to stone me.'

ה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם, וְקַח אֶת־דָּךְ, מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל; וּמִטָּדָה, אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת-הַיָּאֵר--קַח בְּיָדְךָ, וְהִלַּכְתָּ.

5 And the LORD said unto Moses: 'Pass on before the people, and take with thee of the elders of Israel; and thy rod, wherewith thou smotest the river, take in thy hand, and go.

ו הִנְנִי עֹמֵד לִפְנֶיךָ שָׁם עַל-הַצּוּר, בְּחֹרֵב, וְהִכִּיתָ בַּצּוּר וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם, וְשָׁתָה הָעָם; וַיַּעַשׂ כִּן מֹשֶׁה, לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל.

6 Behold, I will stand before thee there upon the rock in Horeb; and thou shalt smite the rock, and there shall come water out of it, that the people may drink.' And Moses did so in the sight of the elders of Israel.